

מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות

איך משתמשים במילון? בבגרות כתוב "הציגו מושג" — וההגדרה חייבת לבוא **מהחומר שלמדתם, לא מהקטע**. לכן: קוראים את המושג, מכסים את ההסבר ואומרים אותו במילים שלכם. בסוף בודקים את עצמכם במשחק ההתאמה שבעמוד הנושא.

הנושא במבט כולל

מושג	מה צריך לדעת
יחסי מדינת ישראל ויהדות התפוצות	מדינת ישראל מביעה אחריות ומחויבות ליהודי התפוצות בעצם קיומו של חוק השבות. החוק מאפשר לכל יהודי, בכל זמן נתון, לעלות ולהתיישב במדינת ישראל. החוק כולל את בנו, אשתו ונכדו של היהודי. יהודי התפוצות, רואים במדינת ישראל את מדינת המקלט שלהם, ולכן מגלים אחריות ומחויבות למדינה.
הקשר בין ישראל לתפוצות	מדינת ישראל רואה עצמה מדינת הלאום של כל העם היהודי, לרבות יהדות התפוצות.
אתגרים בקשר	שאלת "מיהו יהודי": מחלוקת בין ההלכה (יליד לאם יהודייה או מי שהתגייר כהלכה) לבין תפיסות רחבות יותר. זיקה דורית ותרבותית: ריחוק בין חלק מצעירי התפוצות לישראל, ומרכזיותה של ישראל בחיי העם היהודי.
מדינת העם היהודי	ישראל רואה עצמה כמדינת הלאומית של העם היהודי כולו, ולא רק של אזרחיה - עקרון הבא לידי ביטוי במגילת העצמאות ובחוק השבות.
חוק השבות תש"י-1950	מעניק לכל יהודי זכות לעלות לישראל ולקבל אזרחות באופן מיידי - ביטוי משפטי לקשר בין המדינה לעם היהודי בתפוצות.
קיבוץ גלויות	הגשמת החזון הציוני של איסוף יהודי התפוצות בארץ ישראל - העליות ההמוניות בראשית המדינה והעליות מברית המועצות ומאתיופיה בדורות האחרונים.
המחלוקת על "מיהו יהודי"	מחלוקות זהות בין הזרמים ביהדות (אורתודוקסים, קונסרבטיבים, רפורמים) בענייני גיור ושייכות, המשפיעות על יחסי ישראל והתפוצות.
קשרי ישראל עם התפוצות	הסוכנות היהודית ומשרד התפוצות מקיימים פעילות חינוכית-ציונית בקרב יהודי העולם לחיזוק הזיקה למדינת ישראל.

מבוסס על חומרי עמוד הנושא באתר ועל מוקדי הלימוד של משרד החינוך (תכנית אשנב). חומר לתרגול ולחזרה עצמית.